

Sygnatura akt VIII Gz 398/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie: Przewodniczący: SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 roku w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 7 listopada 2016 roku wydane w sprawie o sygn. akt XI GNc 1822/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt XI GNc 1822/16 oddalił wniosek pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że na pozwanej spoczywał obowiązek udowodnienia, iż nie posiada środków na pokrycie kosztów sądowych. Podniósł, iż pozwana nie przedstawiła żadnych dokumentów na okoliczność złej kondycji finansowej. Wniosek o zwolnienie od kosztów zawiera wyłącznie twierdzenia. Przedstawiciel pozwanej opisał wyrywkowo pewne aspekty finansowe działalności spółki.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła pozwana. Zaskarżyła postanowienie w całości i wniosła o jego zmianę poprzez zwolnienie pozwanej z obowiązku uiszczenia opłaty od zgłoszonych zarzutów od nakazu zapłaty.

Pozwana wskazała, że brak zwolnienia od kosztów sądowych doprowadzi do definitywnego uprawomocnienia się nakazu zapłaty, pomimo braku merytorycznego rozpatrzenia sprawy, co pozbawiłoby pozwaną uprawnień do ochrony jej praw.

Pozwana podniosła, że sytuacja pozwanej spółki uległa dalszemu pogorszeniu. Pozwana złożyła dwa zajęcia komornicze oraz nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przeciwko spółce na kwotę przekraczającą milion złotych.

Zdaniem pozwanej analiza zdolności pozwanej do ponoszenia opłat sądowych winna ulec powtórzeniu z uwzględnieniem oferowanych dokumentów. Zdaniem pozwanej dokumenty te potwierdzają fakt blokady konta spółki oraz brak innych środków na uiszczenie opłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z zobowiązań wobec innych podmiotów. Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono stronom, które nie mają dostatecznych środków, by je ponieść, o ile wykażą one swą trudną sytuację finansową. Oceny przesłanek zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tj. Dz.U. z 2014, poz. 1025) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słusznych praw i stanowi w istocie formę pomocy udzielanej przez Skarb Państwa.

Jak już wskazano zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, reguluje art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Osoba prawna, czy też jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, a wyposażona w zdolność prawną, ubiegająca się o zwolnienie jej od kosztów sądowych powinna wykazać, stosownie do art. 232 k.p.c., że nie ma środków na ich poniesienie. Wykazanie braku posiadania dostatecznych środków na poniesienie kosztów sądowych oznacza konieczność udowodnienia spełnienia tej okoliczności, nie wystarczy więc – jak w przypadku osób fizycznych – samo złożenie oświadczenia. Co więcej, przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów sądowych istotny jest nie tylko stan majątkowy strony w chwili wniesienia wniosku o zwolnienie czy też orzekania o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłatę sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty (por. postanowienie SA w Krakowie z 27 lutego 2013 r., sygn. I ACz 195/13, LEX nr 1344104).

Przepis art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie wskazuje w jaki sposób należy wykazać okoliczności stanowiące przesłankę przyznania zwolnienia od kosztów sądowych, jednak przyjmuje się, że można tego dokonać przedstawiając jakiegokolwiek dokumenty, które pozwalają określić sytuację majątkową strony, np. bilans roczny, sprawozdanie finansowe, wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, deklaracje podatkowe, umowy kredytowe i pisma banku oceniające zdolność kredytową, dokumenty stwierdzające obciążenie nieruchomości hipoteką, a ruchomości zastawem, dokumenty stwierdzające wysokość zobowiązań (por. postanowienie SN z 2 kwietnia 2015 r., sygn. I CZ 31/15, LEX nr 1666014), zaś zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych następuje po dokładnej analizie aktualnej sytuacji materialnej strony, w odniesieniu do konkretnej kwoty, której obowiązek zapłaty wystąpił na danym etapie postępowania (por. postanowienie SA w Rzeszowie z 12 października 2012 r., sygn. I ACz 663/12, Legalis nr 577105).

Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 k.p.c poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wnioski (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2013r., sygn. akt IV CZ 144/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.09.2007r., sygn. akt IV CZ 51/2007). W świetle powyższego poglądu nie było podstaw do wzywania pozwanej o uzupełnienie wniosku o istotne dokumenty finansowe spółki, skoro we wniosku oraz w zażaleniu podała ona jedynie wybiórcze informacje. Również dokumenty, które zostały złożone przy zażaleniu nie obrazują w pełni sytuacji majątkowej spółki. Wskazują one jedynie na fakt, że spółka posiada zobowiązania wobec innych podmiotów oraz, że toczą się przeciwko spółce dwa postępowania egzekucyjne. Brak jest natomiast istotnych informacji popartych odpowiednimi dokumentami, z których wynikałoby, że kondycja finansowa spółki uniemożliwia uregulowanie należności z tytułu wniesionych zarzutów.

Mając na uwadze powyższe, uznać należało za prawidłowe stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy, że strona nie wykazała, iż nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, w tym kosztów opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty. W przedmiotowej sprawie brak było bowiem wystarczających dokumentów, które pozwoliłyby na dokonanie analizy sytuacji majątkowej pozwanej spółki.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

.

Sygn. akt VIII Gz 398/16 Szczecin, dnia 11 stycznia 2017 roku

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)